

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Şanlıurfa'da uzun süredir devam eden planlı ve plansız elektrik kesintilerinin; tarımsal sulama tesislerinde üç fazlı elektrik yerine tek fazlı elektrik verilmesi, faz eksikliği, düşük veya standart dışı gerilim nedeniyle enerjinin fiilen kullanılamaması uygulamalarının; sulama birliklerine ait pompa istasyonları ile ortak sulama tesislerinin enerji borçları gerekçe gösterilerek topluca enerjisiz bırakılmasının; elektrik dağıtım altyapısı ile yatırım, bakım, onarım ve kapasite planlamasının yeterliliğinin; çiftçilerin uğradığı ürün, gelir, ekipman ve finansman zararlarının; dağıtım şirketi ile ilgili kamu kurumlarının denetim ve gözetim sorumluluğunun bütün yönleriyle araştırılması, sorumluların belirlenmesi ve Şanlıurfa'da kesintisiz, yeterli, kaliteli ve teknik standartlara uygun enerji arzının sağlanması için alınması gereken yasal, idari ve mali tedbirlerin tespit edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca işleme alınarak; Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

31.07.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

GEREKÇE

Şanlıurfa, Türkiye'nin en önemli tarımsal üretim merkezlerinden biridir. İlde tarımsal sulamanın önemli bir bölümü elektrikle çalışan kuyular, pompalar ve sulama birliklerine ait tesisler aracılığıyla yapılmaktadır. Bu nedenle elektrik kesintileri, faz eksikliği ve düşük gerilim yalnızca bir enerji sorunu değil; tarımsal üretimi, çiftçinin geçimini ve ülkenin gıda güvenliğini doğrudan etkileyen yapısal bir kamu hizmeti sorunudur.

Başta Viranşehir, Siverek, Akçakale, Harran, Ceylanpınar, Hilvan, Suruç, Bozova, Halfeti ve Birecik olmak üzere birçok ilçede uzun süreli ve tekrarlanan kesintiler yaşandığı; bazı bölgelerde ise üç fazlı sistemleri çalıştırmayacak şekilde tek fazlı veya standart dışı gerilim verildiği yönünde ciddi şikâyetler bulunmaktadır.

Elektriğin şebekede var görünmesi, hizmetin gereği gibi sunulduğu anlamına gelmez. Sulama motorlarının çalışmadığı, kuyulardan su çekilemediği ve tarlaların sulanamadığı bir durumda enerji hizmeti yalnızca şeklen sunulmuş olur. Faz eksikliği, düşük gerilim ve ani dalgalanmalar; ürün kaybının yanında motor, pompa, trafo, pano ve diğer tarımsal ekipmanların zarar görmesine de yol açmaktadır.

Sulama birliklerinin enerji borçları gerekçe gösterilerek ortak pompa istasyonlarının elektriğinin kesilmesi hâlinde, borcu olmayan veya yükümlülüğünü yerine getiren çiftçiler de sulama hizmetinden mahrum kalmaktadır. Bireysel bir borcun borçlu-borçsuz ayrımı yapılmaksızın bütün üreticilere uygulanması; hukuki güvenlik, eşitlik, ölçülülük ve kişisel sorumluluk ilkeleriyle bağdaşmaz.

Elektrik kesintileri nedeniyle sulama yapılamaması, çiftçinin aylar boyunca yaptığı tohum, gübre, mazot, ilaç, işçilik, kira ve kredi harcamalarının boşa gitmesine; ürünlerin kurumasına veya verimin düşmesine neden olmaktadır. Bu zarar yalnızca üreticiyi değil, gıda arzını, tüketici fiyatlarını, kırsal istihdamı ve bölge ekonomisini de etkilemektedir.

Kesintilerin teknik zorunluluktan, bakım ve arızadan, altyapı yetersizliğinden, yük yönetiminden veya borç tahsilatı amacıyla hangisine dayandığı açıklığa kavuşturulmalıdır. Kesinti, arıza, sayaç, SCADA, faz ve gerilim kayıtlarının gerçeği yansıtır yansıtmadığı; yaşanan sorunların tam kesinti olarak kayıtlara geçirilip geçirilmediği bağımsız biçimde incelenmelidir.

Şanlıurfa'nın tarımsal üretim kapasitesi ve sulama dönemlerindeki enerji talebi uzun yıllardır bilinmektedir. Buna rağmen trafo, enerji nakil hattı ve şebeke kapasitesinin ihtiyaca göre artırılmaması; bakım ve yenileme yatırımlarının zamanında yapılmaması, sorunun öngörülebilir ve önenebilir olduğunu göstermektedir.

Elektrik dağıtım hizmetinin özel bir şirket eliyle yürütülmesi, hizmetin kamusal niteliğini ve devletin denetim sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. Dağıtım şirketinin onaylanan yatırım bütçeleri ile fiilen gerçekleştirdiği yatırımların örtüşüp örtüşmediği; EPDK, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, TEDAŞ, Tarım ve Orman Bakanlığı, DSİ, Şanlıurfa Valiliği ve ilgili idarelerin denetim ve koordinasyon görevlerini gereği gibi yerine getirip getirmediği araştırılmalıdır.

Kesintiler ve teknik kalite sorunları nedeniyle sulanamayan arazi miktarı, ürün ve verim kaybı, zarar gören ekipmanlar ile çiftçilerin toplam ekonomik ve finansal zararları belirlenmelidir.

Mevcut tazminat mekanizmalarının erişilebilir ve yeterli olup olmadığı; hak sahiplerinin bilgilendirilip bilgilendirilmediği ve zararların zamanında karşılanıp karşılanmadığı da ortaya çıkarılmalıdır.

Anayasa'nın 2'nci, 5'inci, 10'uncu, 35'inci, 45'inci, 49'uncu ve 125'inci maddeleri birlikte değerlendirildiğinde; tarımsal üretimin korunması, kamu hizmetinin eşit ve kesintisiz sunulması, mülkiyet ve çalışma haklarının güvence altına alınması ve idarenin kusurundan doğan zararların giderilmesi devletin anayasal yükümlülüğüdür.

Kurulacak Meclis araştırması komisyonunca; elektrik kesintileri ile faz ve gerilim sorunlarının nedenleri, sulama tesislerine uygulanan toplu kesintilerin hukuki dayanağı, borcu olmayan üreticilerin mağduriyeti, dağıtım şirketinin yatırım ve bakım yükümlülükleri, kamu kurumlarının denetim sorumluluğu, çiftçilerin uğradığı zararlar, mevcut tazminat yolları ve kesintisiz enerji arzı için alınması gereken tüm yasal, idari, teknik ve mali tedbirler araştırılmalıdır. Konuyla doğrudan veya dolaylı bağlantılı olarak ortaya çıkacak diğer hususlar da inceleme kapsamına alınmalıdır.

Borcu olmayan çiftçinin elektriğinin kesilmesi, ortak tesis borcu gerekçe gösterilerek bütün üreticilerin cezalandırılması ve tarlaların göz göre göre kurumasına seyirci kalınması hukuk devletiyle bağdaşmaz. Kamu hizmetini sunan şirketin ve onu denetleyen makamların kusuru varsa sorumlular belirlenmeli, çiftçinin zararı karşılanmalı ve bu mağduriyetin tekrarını önleyecek kalıcı bir sistem kurulmalıdır.

Bu nedenlerle Şanlıurfa'da yaşanan elektrik kesintilerinin, tek faz ve düşük gerilim uygulamalarının, sulama tesislerinin topluca enerjisiz bırakılmasının ve buna bağlı üretim kayıplarının bütün yönleriyle araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde bir Araştırma Komisyonu kurulması zorunlu hale gelmiştir.

22 Sayılı meclis Aray

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Süret Özcağbas	İstanbul Mu	
Gökem ÖZKAN	Muğla	
ENSO AYTERKİN	Balıkesir	
Seyit Toran	Ordu	
Aliye Coşar	Antalya	
Talat DİNCER	Mersin Mu	
Gökçe TAŞCIER	Ankara Mu.	
A. Turcan ÇUCAN	İzmir Mu.	
Bekir Altın Bulut	Adana	
Fahri ÖZKAN	Kırklareli	
Özge Ertan İNCESE	Ardeşen	
Ercan Karakör	Aydın Mu	
M. Salim Uzun	İzmir Mu	
Tahsin Ocaklı	Rize	
Utku Gökşen	Eskişehir	
Süret ARPACI	Düzce	
Bülent BİRCİ	Aydın	
Hakan Yılmaz Hacı	İstanbul	
Hakan ÖZTÜRK	Bursa	
Sibel SUİCMEZ	Trabzon	S. SUİCMEZ
Gökem ZEYBEK	İstanbul	

